

वृहन्मुंबई महानगरपालिका - शिक्षण विभाग

संकलित मूल्यमापन प्रथम सत्र
विषय - समाजशास्त्र लेखी

गुण - 50

प्रश्न क्रमांक	प्र.क्र.1	प्र.क्र.2	प्र.क्र.3	प्र.क्र.4	प्र.क्र.5	प्र.क्र.6	प्र.क्र.7	प्र.क्र.8	प्र.क्र.9	पूर्वी	एकूण	स्वक्षरी
प्राप्त गुण												
कमाल गुण	5	5	4	6	6	4	5	5	10	10	60	

प्र.११ अ) दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा. ①
विसाव्या शतकातील आधुनिक तंत्रज्ञानाचा एक आगळा आविष्कार हा होय.
१) पोवाडा २) छायाचित्र ३) मुलाखती ४) चित्रपट

ब) सन १८०२ मध्ये या पेशव्याने इंग्रजांशी तेनाती फौजेचा कशर केला ①
१) थोरला बाजीराव २) स्वार्ड माधवराव ३) पेशवे नानासाहेब
४) दुसरा बाजीराव

क) एकोणिसाव्या शतकाच्या प्रारंभीचा राजा हा होता. ①
१) रणजित सिंह २) टिपू सुलतान ३) शाहआलम ४) मीरजाफर

ड) औद्योगिक क्रांतीला प्रारंभ येथे झाला. ①
१) इंग्लंड २) फ्रान्स ३) इटली ४) पोर्तुगाल

इ) गांधीजींनी भारतात पहिला सत्याग्रह केला. ①
१) वर्धा २) चंपारण ३) खेडा ४) पुणे

प्र.१२ अ) 'गीतारहस्य' हा ग्रंथ यांनी लिहिला. ①
१) लोकमान्य टिळक २) दादाभाई नौरोजी ३) लाला लजपतराय
४) बिपीनचंद्र पाल

ब) इतिहासाच्या साधनांमधील ही साधने आधुनिक तंत्रज्ञानावर आधारित आहेत. ①
१) लिखित २) मौखिक ३) भौतिक ४) दृक-श्राव्य

क) रामोशी बांधवांना संघटित करून इंग्रजाविरुद्ध बंड केले.
१) तात्या टोपे २) उमाजी नाईक ३) राणी लक्ष्मीबाई ४) मंगल पांडे

उ) मौखिक साधनांमध्ये या साधनांचा समावेश होतो.
१) आत्मचरित्र २) पुस्तक ३) ओव्या ४) वास्तू

इ) महात्मा गांधीजींनी आपल्या राजकीय कार्याची सुरवात या देशातून केली.
१) भारत २) इंग्लंड ३) दक्षिण आफ्रिका ४) म्यानमार

प्रश्न ११) मोर्ले मिंटो सुधारणा कायदा या काळात करण्यात आला.
१) १९०६ २) १९०७ ३) १९१४ ४) १९०९

ब) महात्मा फुले यांनी या समाजाची स्थापना केली.
१) ब्राम्हो समाज २) आर्य समाज ३) सत्यशोधक समाज ४) प्रार्थना समाज

क) १८५७ चा उठाव अयशस्वी होण्याची कारणे -
१) लष्करी डावपेचांचा अभाव
२) राजकीय डावपेचांचा अभाव
३) आर्थिक डावपेचांचा अभाव
४) धार्मिक डावपेचांचा अभाव

इ) लिओनार्दो-द-विंची हे अष्टपैलू व्यक्तिमत्त्व पुढील कलेमुळे जगप्रसिद्ध ठरले.
१) शिल्पकला २) स्थापत्यकला ३) चित्रकला ४) संगीत

प्रश्न १२) विधवांच्या पुनर्विवाहाला मान्यता मिळवून दिली.
१) सर सत्यद अहमदखान २) वीरेशलिंगम पंतलू
३) डॉ. केशव बळीराम हेडगेवार ४) डॉ. भाऊ दाजी लाड

ब) या कर्नाटक युद्धात इंग्रजांनी फ्रेंचांचा निर्णायक पराभव केला.
१) पहिल्या २) दुसऱ्या ३) तिसऱ्या ४) चौथ्या

क) १८५३ मध्ये यांनी मुंबईत कापडगिरणी सुरु केली.
१) जमशेदजी टाटा २) कावसजी नानाभाय दावर
३) दादोबा पांडुरंग तखडकर ४) राजाराम मोहन रॉय

१) भारताने स्वीकारलेली शासन पद्धती - ①

- १) संसदीय २) अध्यक्षीय ३) लोकशाही ४) राजकीय

२) भारतीय संसदेचे कनिष्ठ व पहिले सभागृह म्हणजे - ①

- १) राज्यसभा २) लोकसभा ३) स्थानिक सभा ४) विधानसभा

३) २०) असे म्हणून संसद सदस्य अविश्वासाचा ठराव मांडू शकतात. ①

- १) आम्ही मंत्रीमंडळात राहणार नाहीत
२) आम्ही मंत्रीमंडळ बरखास्त करू
३) आम्हाला मंत्रीमंडळावर विश्वास नाही.
४) आम्हाला मंत्रीमंडळ मान्य नाही.

४) २१) हे भारताच्या संरक्षण दलाचे सर्वोच्च प्रमुख असतात. ①

- १) राष्ट्रपती २) संरक्षण मंत्री ३) पंतप्रधान ४) राज्यपाल

५) २२) भारतीय लोकसभेची सदस्य संख्या - ①

- १) ५८८ २) ५५२ ३) ५२५ ४) ५५०

६) २३) संसदेच्या दुसऱ्या सभागृहातही विधेयक सर्व प्रक्रियांमधून जाते, हीही ①

सभागृहांनी विधेयकास मंजूरी दिल्यानंतर ते यांच्या संमतीस पाठविले जाते.

- १) राष्ट्रपती २) उपराष्ट्रपती ३) पंतप्रधान ४) मंत्रीमंडळ

७) २४) राष्ट्रपतींचे एखादे वर्तन संविधानाचा भंग करणारे ठरल्यास राष्ट्रपतींना ②

त्यांच्या पदावरून दूर करण्याचा अधिकार संसदेला असतो ह्या प्रक्रियेला म्हणतात -

- १) राष्ट्रीय आणीबाणी
२) आर्थिक आणीबाणी
३) अविश्वास ठराव
४) महाभियोग प्रक्रिया

८) २५) संसदेत सार्वजनिक हिताच्या प्रश्नांवरील चर्चेत हे पक्ष सहभागी होतात. ②

- १) विरोधी-मित्र पक्ष २) विरोधी-सत्ताधारी
३) विरोधी-अपक्ष ४) विरोधी

13

प्रश्न 24) जगाचे इतके कावविभाग करण्यात आले आहेत.

- अ) 1) 360 2) 28 3) 900 4) 365

ब) 25) पृथ्वीच्या या भागातील पदार्थांची घनता सर्वात जास्त असते.

- 1) भूकवच 2) प्रावरण 3) बाह्य गाभा 4) अंतर्गाभा

क) 26) हवेची ही क्षमता हवेच्या तापमानावर अवलंबून असते.

- 1) वाय्वधारण 2) सापेक्ष 3) निरपेक्ष 4) सांद्रिभवन

ड) 27) गटात न वसणारा शब्द पुढीलपैकी - दव, दहिवर, धुके, दग

- 1) दव 2) दहिवर 3) धुके 4) दग

इ) 28) किनाऱ्यालगत असलेला व समुद्रात बुडलेला जमिनीचा भाग म्हणजे -

- 1) किनारा 2) म्खंडमंच 3) खंड 4) सागरी डोह

प्रश्न 29) लॅब्राडोर प्रवाह या महासागरात आहे.

- अ) 1) पॅसिफिक 2) उत्तर अटलांटिक 3) दक्षिण अटलांटिक 4) हिंदी

ब) 30) लाटांबरोबर वाहून येणारा नैसर्गिक पदार्थ -

- 1) वनस्पती 2) घरे 3) जहाज 4) प्लॉस्टिक

क) 31) जलावरणास प्रदुषणाचा धोका निर्माण करणारा पदार्थ -

- 1) टाकाऊ रसायने 2) शाडू माती 3) लाकडाच्या वस्तू 4) कागदाच्या वस्तू

ड) 32) उष्ण व थंड सागरी प्रवाह एकत्र येतात त्या प्रदेशात याची निर्मिती होते.

- 1) पर्जन्य 2) भूमीय वारे 3) तापमान 4) क्षारता

इ) 33) आषाढ पृथ्वीच्या या थरावर राहतो.

- 1) प्रावरण 2) गाभा 3) भूकवच 4) खंडीय कवच

प्रश्न 34) नकाशावर वनक्षेत्र दाखविताना हा रंग वापरतात.

- अ) 1) लाल 2) निळा 3) पिवळा 4) हिरवा

ब) 35) पृथ्वीच्या अंतर्गाभ्यात असलेली खनिजद्रव्ये -

- 1) लोह-मॅग्नेशियम 2) मॅग्नेशियम - निकेल
3) अॅल्युमिनिअम - लोह 4) लोह - निकेल

क) ३८) खो खो च्या मैदानावर रेल्वेच्या खांबाची सावली या वेळी सर्वात आखूड पडेल - ②

- १) सकाळी ८:०० वाजता
- २) दुपारी १२:०० वाजता
- ३) दुपारी २:०० वाजता
- ४) संध्याकाळी ४:०० वाजता

ड) ३९) भारतात सकाळी ८ वाजले असतील तर श्रीनधि येथे इतके वाजतील - ②

- १) दुपारचे २:३०
- २) रात्रीचे २:३०
- ३) दुपारचे १:३०
- ४) रात्रीचे १:३०

इ) ४०) भारतामध्ये सर्वेक्षणासाठी येथील समुद्रसपाटीची सरासरी उंची शुन्य मानली जाते. ②

- १) दिल्ली
- २) मुंबई
- ३) चेन्नई
- ४) कलकत्ता